

АНОТАЦІЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НЕРІВНІСТЬ ТА ДИСКРИМІНАЦІЯ В СУСПІЛЬСТВІ»

Вивчення дисципліни «Нерівність та дискримінація в суспільстві» спрямоване на ознайомлення студентства з соціальною стратифікацією сучасного суспільства і усталеними практиками дискримінації. Основний фокус зроблено на навичках усвідомлення власного соціального статусу, бачення явної та прихованої дискримінації, формування стратегій протидії та подолання.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування у студентства розуміння природи, сутності та механізмів соціальної нерівності та дискримінації у сучасному суспільстві, у тому числі з метою практичного застосування при побудові власної життєвої, зокрема, професійної, траєкторії.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

- розкрити природу, сутність та механізми соціальної нерівності та дискримінації у сучасному суспільстві;
- схарактеризувати соціальну стратифікацію сучасного суспільства, сформувати у студента бачення власного місця у її структурі;
- схарактеризувати явну і приховану дискримінацію, сформувати у студента бачення палітри усталених дискримінаційних практик за різними ознаками;
- розкрити можливу стратегію протидії та подолання соціальної нерівності та дискримінації на рівні суспільства у цілому та окремого індивіда.

ПРЕРЕКВІЗИТИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Нерівність та дискримінація в суспільстві» має, передусім, зв'язки з такими дисциплінами, як «Філософія», «Етикет у суспільстві та медицині», «Етика», «Філософія сім'ї та кар'єри».

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння предметів суспільно-гуманітарного напрямку.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Суспільство і соціальна нерівність. Джерела і причини соціальної нерівності.
Соціальна нерівність як характерна риса суспільства. Критерії соціальної нерівності: дохід, влада, престиж.

Джерела і причини соціальної нерівності – природність чи сконструйованість?

Привілеї та доступ до них як джерело соціальної нерівності.

Глобальна стратифікація сучасного світу.

Чи можливе суспільство без соціальної нерівності?

Тема 2. Соціальна нерівність і дискримінація: взаємозалежність та взаємовплив. види і форми дискримінації. стереотипи і дискримінація.

Правове забезпечення рівності та антидискримінації в Україні та світі. Стереотипізація: витоки, механізми та наслідки.

Дискримінація: основні поняття. Як пов'язані нерівність та дискримінація? Види та форми дискримінації.

Принципи, що визначають дискримінацію. Дискримінаційна мова. Віктимізація. Сегрегація. Публікація дискримінаційної реклами (оголошення наміру дискримінувати). Злочини на ґрунті ненависті.

Антидискримінаційні практики: світовий досвід.

Тема 3. Ознаки дискримінації. Інтерсекційність як соціальний феномен.

Ключові ознаки дискримінації в історичній перспективі та у сучасному світі.

Поняття «захищені ознаки». Багатоманітність захищених ознак у різних країнах світу.

Інтерсекційність як соціальний феномен. Феномен взаємного підсилення ознак дискримінацій.

Тема 4. Дискримінація за етнічним походженням, расою і кольором шкіри.

Міжкультурна комунікація та її особливості.

Расова дискримінація та боротьба проти неї: історія питання. Аболіціонізм у світі.

Дискримінація за етнічним походженням. Дискримінація за національністю і громадянством. Ксенофобія: антисемітизм, ромофобія тощо. Геноциди в історії людства. Голокост. Голодомор.

Позитивний світовий та український досвід боротьби з такою дискримінацією.

Тема 5. Дискримінація за ознаками віку, інвалідності. дискримінація за статуєю тіла (лукізм, фетфобія).

Вік як найпоширеніша ознака дискримінації в Україні. Ейджизм та практики його подолання.

Права осіб з інвалідністю та законодавча база їхнього забезпечення. Відмова в розумному пристосуванні. Видимість людей з інвалідністю. Дискримінація за статуєю тіла, її витоки та наслідки. Лукізм. Фетфобія – жирощельмування. Розлади харчової поведінки як соціальна проблема.

Тема 6. Гендерна дискримінація.

Гендер та стать: синоніми чи ні? Гендерна соціалізація та її джерела (сім'я, коло знайомих, освітні заклади, мас-медіа та Інтернет, реклама, армія, релігійні та пенітенціарні заклади). «Прихований навчальний план».

Гендерні ролі: «чоловіча та жіноча коробки». Мова як відображення мислення. Гендерні стереотипи та їхні витоки. Репродуктивна праця та відповідальне татівство.

Гендерна дискримінація. Віктімблеймінг як прояв міфологічного мислення. «Скляна стеля», «скляний ліфт», «липка підлога». Gender gap (розрив у заробітній платні) та «рожевий податок» в Україні та світі.

Гендернообумовлене насильство. Сексуальні домагання. Законодавча база щодо гендерної рівності в Україні та світі.

Тема 7. Дискримінація за сексуальною орієнтацією. Дискримінація за сімейним станом.

Дискримінація за сексуальною орієнтацією. Походження сексуальної орієнтації: природа чи культура? Гомосексуальність як ознака дискримінації.

Дискримінація за сімейним станом. Неповні та інші ненормативні сім'ї як об'єкти дискримінації.

Тема 8. Дискримінація за соціальним походженням, майновим станом і місцем проживання. Доступ до безпечного екологічного середовища в контексті здоров'я населення.

Соціальний статус індивіда. Дискримінація за соціальним походженням.

Бідність та дискримінація за майновим станом в Україні та світі. Внутрішньо-переміщені особи та їхні права.

Екологічні права людини. Залучення населення до екологічних ініціатив. Взаємозв'язок екологічного середовища та здоров'я населення.

Тема 9. Дискримінація за мовною ознакою, релігійними, політичними та іншими переконаннями.

Мова як ознака дискримінації: світовий та український контексти.

Особистісні переконання як ознака дискримінації. Політичні переконання.

Дискримінація за релігійними переконаннями в історичному та сучасному світовому контексті.

Тема 10. Стратегії подолання дискримінації та соціальної нерівності у сучасному світі.

Поняття «толерантність» та контрверсивність його тлумачення. Позитивна дискримінація.

Загальнолюдські зусилля у подоланні дискримінації та соціальної нерівності. Стратегії на рівні окремих держав. Подолання дискримінації та соціальної нерівності в Україні.

Роль громадянського суспільства у подоланні дискримінації та соціальної нерівності. Освіта і засоби масової інформації як агентів змін у подоланні дискримінації та соціальної нерівності.

